

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Licealna knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani,
Črniška 17A. — Št. telef. 552. — Štev. računa
pri čez. uradu 11.953. — Doplat se ne vračajo.
Plača in toži se v Ljubljani.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Letno K 150.—
za pol leta » 80.—
za četrt leta » 45.—
mesečno » 15.—

Leto IV.

Ljubljana, 16. februarja 1921.

Štev. 13.

VSEBINA: Slovenija v proračunu državnih dohodkov za leto 1920/21. — Razprave gospodarskega sveta. — Pregled neposrednih davkov. — Razprave obrtniške sekcije državnega gospodarskega sveta v Beogradu. — Izvoz in uvoz. — Narodno-gospodarske zadeve. — Naznanila trgovske in obrtniške zbornice. — Razno. — Tržna poročila. — Borza.

Slovenija v proračunu državnih dohodkov za leto 1920-21.

Generalno ravnateljstvo državnega računovodstva je razposlalo ravnokar proračun državnih dohodkov za letošnje proračunsko leto. Za Slovenijo so bili proračunani sledeči dohodki:

1. med realnimi davki znaša zemljišni davek 9,655.000 kron, 2 odstotni pribitek za elementarne neugode in melioracije 965.000 kron, hišno razredni davek 1,944.000 K in 5 odstotni davek na donos od davka oproščenih hiš 144.000 kron, torej skupno 15,108.500 kron.

2. Osebnih davki so preeliminirani s sledečimi vsotami: splošna pridobnina 6,240.000 K, pridobnina od krošnjarijenja in potovalnih obrti 24.000 kron, pridobnina družb z javnim polaganjem računov 1,640.000 kron, prihodnina 420.000 kron, dohodnina 13,600.000, plačarina 180.000 kron in davek na tantjeme 72.000, skupno torej 22,176.000 kron.

3. K temu pridejo sledeče splošne doklade in sicer: na zemljiški davek 14,482.500, na splošno pridobnino 8,736.000, na razredni hišni davek 1,360.000, na hišno najemnino 1,680.000 kron, na potovalno obrt 31.200, na podjetja z javnim računopolaganjem 1,476.000, na rentabilitetne dohodke 100.000, na prihodnino 560.000, na dohodnino 5,700.000, na zvišane plače 40.000 in na tantjeme 72.000 kron, skupno 34,238.500 kron.

4. Novo upeljani invalidni davek je proračunan na 11 milijonov kron.

5. Med posebnimi dokladami je zdravstvena doklada vračunana na 180.000 kron in šolska doklada na 204.000, skupaj obe 384.000 kron.

6. Davek na vojne dobičke je za Slovenijo proračunan na 280 milijonov kron, medtem ko je za celo Srbijo proračunan na 30 milijonov dinarjev, za Bosno in Hercegovino na 280 milijonov kron, za Dalmacijo na 10 milijonov kron, za Hrvaško in Slavonijo 230 milijonov kron, in za Bačko, Baranjo in Banat na 300 milijonov kron. K tem številkam pač ni treba nobenega komentarja, da se ogromno bogato Vojvodino pri davkih na vojne dobičke stavi v isto rubriko s pasivno in izčrpano Slovenijo. Ves svet ve, kakšne ogromne vojne dobičke so delale samo belgrajske banke obe leti 1919 in 1920, da je napravila samo francoskosrbska banka z valutnimi spekulacijami nad 80 milijonov vojnega dobička in izvozna banka pa 40 milijonov. Toda beograjske banke imajo ozke stike z ministrstvi in finančnimi odbori v parlamentu, njih ravnatelji so po večini bivši ministri, generalni inspek-

torji in načelniki, ki skrbno varujejo interese bank, posebno pred davčnim vijakom. Ne uvidevamo potrebe, da bi takoj v prvih letih naše mlade države zavladal tako koruptni protekcionizem beograjskega bankarstva in ker smo dobri patrijoti, nočemo in ne smemo dopustiti, da bi se od pauperistične Slovenije, ki naj pri vsem tem še nacionalizira še tuje industrije, zahtevale tako nemogoče vsote v primeri z bogatejšimi pokrajinami.

7. Specijelna državna trošarina ima dati 1,991.000 kron dohodkov. Od tega odpade na davek na kvas 1400, pristojbine za denaturiranje špirita 1600, vinski davek izven zaprtih mest 1,450.000, mesni davek 320.000, užitnina v Ljubljani 185.000, mineralno olje 10.000, posebne pristojbine 8000 in razni dohodki 15 tisoč kron.

8. Užitnine in užitninske doklade bivše avtonomne deželne uprave imajo donesti 2,110.000 kron, od česar pripade na doklade na državni vinski in mesni davek 1,550.000 K in na deželno vinsko doklado na Štajerskem 90.000 kron.

9. Dohodki pristojbin in taks imajo donesti 54,873.350 milijonov kron, od tega pripade na pravne pristojbine 30,505.100 kron, na železniški prometni davek 11 milijonov kron, na prodajo kolkov 7,620.000, vrednostnih papirjev 550.000, koleke za igralne karte 140.000 kron, na nove pristojbine 1 milijon, na živinske

	davki:	takse:	monopoli:
1. v Srbiji	83,610.000 d.	10,500.000 d.	537,114.500 d.
2. v Črni gori	3,141.500 d.	500.000 d.	55,635.650 d.
3. v Bosni in Hercegovini	401,185.000 d.	20,350.000 K	819,780.800 K
4. v Dalmaciji	23,686.760 K	4,078.650 K	217,920.000 K
5. v Hrvaški in Slavoniji	438,010.000 K	47,000.000 K	1,149,218.000 K
6. v Sloveniji	362,907.000 K	54,873.350 K	552,863.200 K
7. v Vojvodini	523,300.000 K	61,490.000 K	808,104.800 K

Iz tega je razvidno, da ima plačati po preliminarju Slovenija za letošnje leto več davkov kot pa štirikrat tako velika in obljudena Srbija. Glede dohodkov iz taks stoji Slovenija na drugem mestu, takoj za Vojvodino in le konzum monopolnih predmetov je z ozirom na naše gospodarske in življenjske razmere sorazmerno majhen v primeri k budžetnim postavkam za ostale pokrajine.

V ilustracijo porazdelitve davčnih bremen, navajamo še pregled čistega zemljiškega davka po pokrajinah.

Ta je znašal	
za Srbijo	21,800.000 K
za Črno goro	1,600.000 K
za Bosno	10,400.000 K
za Dalmacijo	2,400.000 K
za Hrvaško	33,600.000 K
za Slovenijo	9,655.000 K
za Vojvodino	40,000.000 K

To obdavčenje zemlje je očitveno prenizko in treba bi bilo, da se pri izjednačenju davčnih sistemov vzpostavi ravnotežje med direktnimi in indirektnimi davki, da ne bodo celi finančni dohodki sloneli na monopolih in trošarini, posebno pa da se omeji zastarel sistem taks, ki ne odgovarja modernim principom uprave.

potne liste 631.000 kron, ter na rudarske pristojbine 246.000 kron.

10. Največje dohodke daje po proračunu monopolna uprava in sicer od monopola tobaka 292 in pol milijona, od soli 131 milijonov, od petroleja 86.7 milijona, od vžigalnice 20.3 milijona in od cigaretnega papirja 22.4 milijonov kron, torej skupno 552,863.200 kron.

S tem dosežejo davčni in pristojbinski dohodki v Sloveniji za tekoče proračunsko leto 990,744.550 kron, torej skoro eno milijardo. Pač pa najvažnejši davek namreč davek na poslovni promet sploh ni vračunan, tudi ne splošna državna trošarina in carinske pristojbine, ki znašajo skoro polovico gornje vsote.

Delegat ministrstva financ za Slovenijo je nedavno obljubil deputaciji trgovcev, ki je v zadevi načina plačevanja davkov intervenirala pri njem, da bo objavil fiktivne dohodke davkov v pretečenem letu, da dobimo končno jasno sliko o našem prispevanju k državnim izdatkom in o porazdelitvi davčnih bremen na posamezne pridobitne sloje.

Ugotoviti moramo še, da so povečane postavke neposrednih davkov že samo za prvih pet mesecev lanskega leta proračunane na 16 milijonov kron, medtem ko je pravo povečanje davkov bilo šele izvedeno za ministrovanja Koste Stojanoviča.

Ako primerjamo preliminar dohodkov posameznih ostalih pokrajin s Slovenijo, dobimo sledečo sliko:

	davki:	takse:	monopoli:
1. v Srbiji	83,610.000 d.	10,500.000 d.	537,114.500 d.
2. v Črni gori	3,141.500 d.	500.000 d.	55,635.650 d.
3. v Bosni in Hercegovini	401,185.000 d.	20,350.000 K	819,780.800 K
4. v Dalmaciji	23,686.760 K	4,078.650 K	217,920.000 K
5. v Hrvaški in Slavoniji	438,010.000 K	47,000.000 K	1,149,218.000 K
6. v Sloveniji	362,907.000 K	54,873.350 K	552,863.200 K
7. v Vojvodini	523,300.000 K	61,490.000 K	808,104.800 K

Razprave gospodarskega sveta.

(Nadaljevanje.)

Generalni ravnatelj carine Sava Kukič priznava, da so izvozne carine napravile škodo našemu izvozu in da bi jih kazalo popolnoma odpraviti, ako bi se našel drug vir dohodkov za kritje državnih potreb. Glede uvoznih carin smatra, da je treba biti zelo previden radi novih trgovskih pogodb. Glede carinske administracije pa obeta, da se bodo želje interesentov vpoštevale in s primernimi naredbami olajšalo carinsko manipulacijo. Več delegatov, med njimi zastopniki konzumentov in obrtnikov, pledirajo za to, da se zaseda domača cena prehrana, ker je od tega odvisna cena industrijske produkcije.

Po tej debati je resumiral načelnik Savič, da bi iz trgovsko-političnih ozirov, dalje radi preskrbe vojaštva in domače industrije kazalo pridržati sedaj veljavno prepoved za vse predmete. Tudi izvoz živine bi bilo treba še nadalje prepovedati, dokler se stanje živine v Srbiji, ki znaša le polovico predvojnega stanja, ne dopolni. To velja posebno glede konj in drobnice. Pri premoži bi se moglo dovoliti izvoz v svrhu kompenzacije in pa eventualno lignit.

Nato je poslanec dr. Bošnjak v daljšem govoru se zavzemal zato, da se ustanovi gospodarski parlament, kjer bi bili zastopani vsi gospodarski sloji v svrhu skupnega reševanja gospodarskih vprašanj.

Drugi dan je trajala načelna debata o izvoznih carini še cel dan. Dr. Bugarič je povdarjal, da se mora v debatah prenehati z razrednim egoizmom in se mora podrediti lastni interes potrebam države in celokupnosti. Nato je nastala ostra polemika zaradi izvoza kože med kožnimi trgovci in usnarji ter zastopniki ministrstev. Nato so zastopniki ministrstva poljedelstva podali referate glede agrarnih produktov. Zastopniki Vojvodine so opozarjali na kvarne posledice razkosavanja veleposestev, ker se s tem delijo vsa vzorna gospodarstva, ki so obratovala moderno in strojno, na nebroj malih primitivnih posesti z ekstenzivnim gospodarstvom ter bo vsled tega prinos kultur padel. Prosili so, da bi se omogočil zopet carine prosti izvoz zelenjave in sočivja, katerih kultura je okrog Novega sada posebno razvita.

Med daljšo debato je podal gosp. Bošković iz Splita izčrpen referat o gospodarskem stanju in izvozu Dalmacije ter prosil, da se na njih edine izvozne produkte, kakor so vino, slana riba, zdravilno rastlinstvo, likerji, buhač in lignit ne pobirala nikaka carina, ker morajo to vsled pomanjkanja zvez z zaledjem prodati v inozemstvo. H koncu so posamezne skupine industrij podale splošne referate, o katerih bomo svoječasnno obširneje poročali in zahtevali odpravo izvozne carine. Nato sta se konstituirala dva odbora, tarifni in carinski, ki sta imela potem izdelati konkretne predloge za vlado.

V tarifnem odboru je predlagal zastopnik trgovske zbornice I. Mohorič, da se naj omogoči našim industrijam dovoz surovin iz oddaljenih krajev potom izjemnih znižanih tarif, da se vzpostavi jugoslovansko jadranska tarifa, in da se onemogoči vračanje voznine za avstrijske proge južne železnice v škodo našega prometa in trgovine, da se za prehrano velikih mest vzpostavi za bližnji promet posebna znižana kilometerska tarifa in da se omogoči poprava železniških voz in strojev v domačih tovarnah. Zastopnik zveze industrijcev inž. Šuklje je razen tega predlagal še otvoritev prometa preko Jesenic in Labuda, uveljavljenje novega železniško-carinskega postopka in sklicanje tarifnega odbora za revizijo klasifikacije blaga. Ostali člani so podali predloge za skrajšanje dodatnih dobavnih rokov, za najetje posojila za obnovo železnic, za nabavo hladilnih vagonov za izvoz mesa in za vzpostavitev mirodobjnega prekluzivnega roka za objavljanje tarifnih naredb, dalje glede podpore domačega parobrodarstva in refekcij v pomorskem prometu, glede eksportnih tarif in nabave prago. O razpravah tarifnega odseka bomo še podrobneje poročali.

V carinskem odseku so se razprave zavlekle še cel teden, predno se je dosegel vsaj delni sporazum glede olajšav pri izvozu in zaščite pri uvozu carinskih tarif in izdelavi predlogi, ki bodo predloženi vladi v odobrenje.

Konečna seja plenuma ja razpravljala o trgovskih pogodbah. Načelnik dr. Milan Todorović je podal pregledni referat o provizornih kratkodobnih trgovskih pogodbah z Češko in Avstrijo, makar je razmotrival možnost oblike trgovske pogodbe z Italijo. Za informacijo vlade je stavil svetu sledeča vprašanja: (Dalje prih.)

Pregled neposrednih davkov.

(Nadaljevanje).

Od višjih dohodkov koledarskega l. 1920 po dosedanjih zakonih ni plačati vojnega davka. Davek na vojne dobičke je tako visok, da se od njega ne pobirajo ne avtonomne doklade in tudi nikaki drugi državni pribitki ali doklade.

j) Invalidski davek je isto tako prost vseh doklad in pribitkov.

k) Isto velja glede davka na poslovni promet.

Da bodo nadaljna izvajanja razumljiva, smatramo za potrebno, da podamo še sledeče pojasnilo.

Vsak davek se odmerja od gotove obdavčbene podlage. Slednje tvori večinoma dohodek (donos) določene dobe. Mi razlikujemo radi tega davčno leto, t. j. ono leto, v katerem je dotične dohodke etc. obdavčiti in pa fazijsko t. j. obdavčeno leto, čegar donosi (dohodki) se obdavčijo. Obdavčijo se običajno donosi itd. onega leta, ki je bil pred davčnim letom. N. pr. ako prejme kdo plačilni nalog o dohodnini za leto 1920, niso tu obdavčeni dohodki l. 1920, ampak onega leta, ki je bil pred njim, torej leta 1919. Dohodki leta 1920 se bodo obdavčili šele v letu 1921 (davčno leto.) Želeti bi bilo, da bi finančna uprava to bolj povdarjala, kakor se to dozdaj vrši. Mi bi predlagali, da bi se stranke pozivalo ne k predložitvi napovedi za odmero dohodnine za davčno leto 1920, ampak k predložitvi napovedi za odmero dohodnine za davčno leto 1920 od onih dohodkov, katere je imela stranka v l. 1919. Plačilni nalog o dohodnini za l. 1920 bi bil razumljiv le tedaj, ako bi se glasilo: plačilni nalog o dohodnini za davčno l. 1920 na podlagi dohodkov l. 1919 etc.

A to le mimogrede!

Gorenje davke, doklade, prebitke se bode pobiralo v budžetni dobi 1920/21, kar tu izrečno povdarjamo.

II.

Zgoraj smo podali pregled davkov, doklad in pribitkov. A ta pregled sam na sebi ne zadostuje. Davkoplačevalec mora imeti tudi vsaj površno sliko od česa in koliko bode na teh davščinah plačal. V to svrhu podamo tu nadaljni pregled načina odmere. Ob ednem navajamo tudi najbolj bistvene in najvažnejše zakone, na katerih sloni odmera davščin.

Seveda ne bomo navajali vseh davčnih zakonov in naredb. To bi prekorračilo obseg tega članka. Pač pa bomo navedli one zakonske določbe, na podlagi katerih zamore davkoplačevalec ugotoviti svojo davčno dolžnost.

A) Zemljiški davek (zemljarina).

Po finančnem zakonu za l. 1920/21 objavljenem pod naredbeno št. 436. v »Uradnem listu« št. 136. z dne 25. nov. 1920. znaša zemljarina za l. 1920/21... 20% od trikratnega čistega katastralnega donosa.

K državnem davku se pobira še 150% enotni državni pribitek. Tu omenjamo še splošno, da je enotni državni pribitek stopil v vseh slučajih na mesto:

a) deželni avtonomni doklad,
b) in kjer se je pobirala k državnemu davku tudi še državna vojna doklada, tudi na mesto te doklade.

V kritje odpadkov na zemljarini radi odpisa zemljarine vsled elementarnih nezdolžnosti se pobira še 2% enotni melioracijski prispevek in sicer od trikratnega čistega kat. donosa.

Doklade za avtonomne oblasti se od davčnega leta 1921 naprej pobirajo od trikratnega državnega davka. (Glej člen 147 zgoraj navedenega fin. zak.) Primer: koliko davkov in doklad mi bo plačati za davčno leto 1921, ako imam zemljišče s čist m kat. donosom v višini

230 K, in ako znašajo doklade za avtonomne oblasti skupno (brez deželni dokladi) 60%.

Plačal bodem v davčnem l. 1921:

- a) na zemljiškem davku in sicer 20% od trikratnega zneska po 230 kron K 138.—
b) na 2% enotni melioracijski dokladi od trikratnega čistega kat. donosa po 230 K, torej K 13:80
c) 150% enotni državni pribitek od drž. davka po 138 K, t. j. K 207.—
d) 60% one avtonomne doklade od drž. davka po 138 K, torej K 82:80
Celo davčno breme znaša torej K 441:60
(Dalje prihodnjič.)

Razprave obrtniške sekcije državnega gospodarskega sveta v Beogradu.

Kot poseben oddelek gospodarskega sveta v Beogradu, ki je zboroval od 3. do 5. februarja t. l. v Beogradu, konstituirala se je obrtna sekcija. Glavni predmeti njihovih sej so bili: preskrba cenejšega obrtnega kredita, obrtne bolniške blagajne in zavarovanje za starost in onemoglost za obrtnike.

Glede prve točke, sklenila se je naslednja resolucija:

Da bi se obrtna produkcija ojačila in razvijala do maksimalne možnosti, ne zadostuje privatna inicijativa, ampak je potrebna državna pomoč. Posebno velja to za obrtni kredit. V tem pogledu potrebna je posebna državna akcija z državnim kapitalom od 100.000.000 din. Sprva bo zadostoval kapital od 50.000.000 din., ki se bo moral sukcesivno povečati. Osnovati bo treba s posebnim zakonom državni denarni zavod, ki bo organiziral vso delo te akcije. Obrtne zadruge plačajo istotako v centralni državni denarni zavod svoje prispevke. Uprava zavoda naj bi bila sestavljena polovica iz državnih strokovnih uradnikov, polovica iz zastopnikov obrtnih organizacij. Nadzorstvo bi bilo sestavljeno po istem načinu. Kredit bi se dovoljeval v prvi vrsti izrazitim obrtnim gospodarskim zadrugam. Dokler se zadrugištvu ne razvije v širšem obsegu, lahko bi se kredit dovoljeval tudi posameznim obrtnikom. Poedinci bi po preteku dveh let ne dobivali več kredita, nego samo zadrugiški preko svojih zadrug.

Ministrstvo trgovine in industrije se naproša, da osnuje v svojem resortu posebni oddelek za obrtno zadrugištvu in kredit.

V svrhu realizacije te obrtne kreditne akcije, vpostavil je minister Dr. Kukovec v bodoči letni proračun izdatno vsoto.

Glede zavarovanja je obrtna sekcija gospodarskega sveta sklenila, da naj ministrstvo še natančno proučuje obrtno bolniško zavarovanje. Zavarovanje za smrt in onemoglost naj bi biločasno prostovoljno.

V to svrhu naj bi obrtni penzijski fond v Beogradu, ki obstoja že za Srbijo, raztegnil svoj delokrog čez celotno ozemlje Jugoslavije.

Slovensko obrtništvu sta zastopala v obrtni sekciji g. ravnatelj zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani inž. V. Turnšek in predsednik obrtnega društva v Celju g. I. Rebek.

Izvoz in uvoz.

Uvoz sladkorja. Gospodarsko-financijski komitet ministrov je v svoji seji dne 13. januarja 1921 odločil, da se odobri svoboden uvoz sladkorja iz inozemstva in svobodna prodaja tako uvoženega inozemskega sladkorja, kakor tudi onega, ki se pridelava v deželi. Za sladkor, ki se ga uvažuje iz inozemstva, se pri uvozu plačuje poleg že obstoječih davščin za vsakih 100 kg po 200 dinarjev v srebru kot monopolno takso. Za sladkor, ki se pridelava v deželi v domačih tovarnah, se plačuje poleg državne trošarine v znesku 200 dinarjev se po

200 dinarjev v srebru za vsakih 100 kg kot monopolno takso. To plačevanje, kakor tudi plačevanje državne trošarine, se izvrši čim preide sladkor v promet. Plačevanje monopolne takse velja od 14. januarja 1921. Izvoz sladkorja iz dežele je prepovedan.

Carine prost izvoz cinka, cinkastih ploč in cinkovega prahu. Gospodarski finančni svet ministrstev je dovolil celjski cinkarni, da izvažajo cink, cinkaste ploče in cinkov prah brez carine, brez davka na poslovni obrt in brez osiguranja zdrave valute.

Carine prost uvoz stekla za Sušak. Za popravo škode, katero je povzročilo bombardiranje Sušaka, je finančni svet ministrstev dovolil uvoz 5 vagonov stekla brez carine, brez osiguranja zdrave valute in brez davka na poslovni obrt.

Pojasnilo glede prostega izvoza lesenih palic. Pisarna generalne direkcije carin v Belgradu je poslala carinarnicam ta-le pojasnila: Neka carinarnica je prepovedala izvoz palic iz kostanjevega lesa, sklicevaje se pri tem na pripombo za točko 4. št. 51 izvozne tarife. O priliki te prepovedi je oddal industrijski oddelek ministrstva za trgovino in industrijo mnenje, da je izvoz palic ne glede na vrsto lesa prost proti plačilu carine iz št. 125 izvozne tarife. Vsled tega se zadeva pojasnjuje tako: Izvoz palic, ne glede na vrsto lesa, pa tudi iz kostanjevega lesa, je prost proti plačilu carine iz št. 125 izvozne tarife; pripomba o prepovedi pa se tiče onih oblik kostanjevega lesa, ki so omenjene v točkah 1., 2., 3. in 4. št. 51 izvozne tarife (Urad. list št. 13).

Uvoz suhih sliv in čežane v Nemčijo. Glede uvoza suhih sliv in čežane v Nemčijo objavlja ministrstvo za trgovino in industrijo to-le: Po poročilu našega poslanstva v Berlinu je 1. uvoz suhih sliv v Nemčijo popolnoma prost; glede njega ni nobenih prepovedi in formalnosti; 2. uvoz čežane v Nemčijo sicer ni prepovedan, toda vselej je treba izposlovati zanj uvozno dovoljenje.

Nemčija je dovolila izvoz strojev. Nemška vlada je dovolila sloboden izvoz vseh strojev, avtomobilskih in elektrotehničnih potrebščin, kakor tudi dele strojev, toda samo v zabojih do največje teže 25 kg.

Svoboden izvoz iz Belgije. Belgijska vlada je dovolila svoboden izvoz sladkorja, kakava, konzerv in mineralnih vod.

Na znanje izvoznikarjem. Švicarski konzulat poroča, da se je v celi Švici pokazalo pomanjkanje poljedelskih produktov.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Naša trgovska pogodba z Nemčijo. Naša trgovska pogodba z Nemčijo je gotova. Sklepani so jo bivši pomočnik ministra za finance Popović ter sekcijski načelnik Todorović na eni in ministrski ravnatelj nemškega zunanega urada Dr. v. Stockhamern na drugi strani. Ratifikacije te pogodbe je pričakovalo že nekaj dni več nemških industrijalcev, ki so se mudili v Zagrebu ter se o vsem potrebnem pridno orientirali, da takoj ustanove več industrijskih podjetij, posebno za izdelovanje strojev in barv. Ratifikacija pogodbe pa je odgojena na zahtevo ministra za trgovino in industrijo, ki potrebuje še nekaj podatkov. Podrobneje o pogodbah bomo poročali v eni prihodnjih številkih.

Reorganizacija trgovskih agencij v inozemstvu. Ker trgovske agencije niso odgovarjale svojim dolžnostim, se ministrstvo za trgovino in industrijo bavi z vprašanjem reorganizacije teh uradov. Osnovali se bodo novi generalni trgovski konzulati, katere bodo vodili od vlade imenovani državni uradniki.

Prodaja vina. Dne 28. februarja se bo prodalo potom javne licitacije na sekvestriranem posestvu grofice Julije Teleki v Bačalmatu 500 hl starega belega vina odlične kvalitete. Licitacija se bo začela z 250 din. za 1 hl.

Svobodna trgovina pšenice na Angleskem. — Ministrstvo za trgovino v Londonu je izdalo 29. januarja t. l. odredbo, soglasno katere je uvoz pšenice iz inozemstva osvobojen vsake državne kontrole.

Tobak v Ameriki. Začetkom januarja je padla cena tobaku v Ameriki.

Preteklo leto se je prodajal funt po 25 centov, v januarju pa po 3 cente. Mnogi spravljajo tobak v skladišča ter čakajo, da se cena zopet vzdigne, ker nečejo toliko zgubiti.

Trgovski promet med Italijo in Rusijo. Konec tega meseca se bo začel med Italijo in Rusijo reden trgovski promet in sicer v glavnem med lukami v Jadranskem in Crnem morju. Prvi laški transport, ki bo baje odplul šota mesec v južno Rusijo, bo vzel s seboj avtomobile, poljedelske stroje, sukno, čevlje itd. Trgovina s severnimi ruskimi pokrajinami se bo vršila posredstvom agencije v Revalu. Iz teh pokrajin bo Italija dobivala les.

Industrija.

Naša delegacija na industrijski razstavi v Londonu. — Na poziv angleške vlade je naša vlada odredila delegacijo, ki bo odpotovala na veliko industrijsko razstavo v London, ki se prične 28. februarja. Delegacija je sestavljena sledeče: Minister za trgovino in industrijo dr. Kukovec, šef kabineta ministra za trgovino dr. Lazarović in tajnik industrijske zbornice dr. Pređić.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani. Minister za trgovino in industrijo je dovolil Jadranski banki, podružnici v Ljubljani, in Josipu vitezu Pogačniku ustanoviti delniško družbo z imenom »Prometni zavod za premog d. d.« s sedežem v Ljubljani. Nameu družbe je, da prevzema prodajne posle kot plačilnica premogovnikov, da uvažuje premog in koks iz inozemstva, da otvarja in financira domače premogovnike in da opravlja vse posle, ki so v zvezi s premogovno produkcijo. Osnovna glavica znaša 4 milijone kron, je razdeljena na 10.000 delnic po 400 kron, ki se glase na prinosnika. Glavnica se sme zvišati na 10 milijonov kron.

Tekstilna industrija v Ljubljani. Tekstilna tovarna Kunc in drug, ki je obstojala na Dunaju 85 let, se je preselila v Ljubljano s celim inventarjem in uredila moderno tovarno za tekstilne izdelke.

Nova tvornica za izdelovanje kravat in gumbov. Tvornica za harmonike v Slov. Gradcu, ki je bila last g. Ljubca, je kupil Angel Hrbar ter jo preuredil v tvornico za izdelovanja kravat in gumbov.

Tovarna za šampanjec in likerje. V Sremskih Karlovcih je osnoval trgovec z vinom, Pero Kortić tovarno za šampanjec in likerje. Glavnica znaša dva milijona kron.

Kamendinc tvornica za izdelovanje serumov. V Futogu pri Novem Sadu bo veleposestnik Dungjerski izgradil tvornico za izdelovanje serumov. Tovarna, katero bo vodil neki Rus, bo pod državnim nadzorstvom.

Produkcija našega premoga. Kakor poroča rudarski oddelek ministrstva za šume in rude, se je naša produkcija premoga povišala od zadnje rudarske stavke. Pred stavko je znašala dnevna produkcija premoga 200 vagonov, sedaj pa znaša nad 350 vagonov dnevno.

Delo uprave za zaščito industrijske lastnine. Uprava za zaščito industrijske lastnine je začela poslovati s tekočim letom ter izdaja prvega vsakega meseca svoj »Glasnik«, ki priobčuje vse zakone in naredbe, ki se nanašajo na predmete industrijske lastnine (patente, vzorce, znamke). V »Glasniku« se tiskajo tudi naredbe tujih držav o predmetih industrijske lastnine, naša in tuja judikatura, nastavljanje osebja uprave, objave v patentnih, vzorčnih in znamkinih zadevah. Za izvrševanje svojega dela potrebuje Uprava zlasti pri izdajanju patentov sposobne tehničke. V to svrhu razpolaga Uprava z gotovim številom svojih stalnih članov — tehnikov, ki se bavijo z gotovimi tehničnimi strokami, in v kratkem se bo njih število povečalo. Radi tega se opozarjajo interesi na možnost nastavljanja kot stalni člani v Upravi. Razen stalnih članov je zlasti v spornih slučajih predvideno postavljanje začasnih članov, ki bodo imenovani z ukazom za 5 let. Začasni člani se bodo imenovali iz krogov praktičnih tehnikov tako izmed državnih uradnikov kakor iz privatnih industrijskih podjetij. Naloga začasnih članov bo, da dajejo na zahtevo Uprave svoje mnenje, da bodo člani odbora za pritožbe in izpodbijanja v slučaju morebitnih sporov. Začasni

člani dobijo svojemu delu primerno posebno nagrado. Ministrstvo trgovine in industrije se je obrnilo na razna ministrstva radi imenovanja začasnih članov, vendar je potrebno, da se o tem obveste tudi privatni strokovnjaki vseh tehniških strok, ki se zanimajo za poklic pri Upravi za zaščito industrijske lastnine, ker v državnih poklicih niso zastopani strokovnjaki vseh tehničnih panog. Tehnične stroke, po katerih je razdeljeno delo Uprave, se razvidijo iz naredbe ministra trgovine in industrije z dne 17. novembra 1920, službene novine št. 107. Posebna izdaja uredbe in naredbe se dobi v knjigarni Gece Kona, kakor kakor tudi »Glasnik« Uprave za zaščito industrijske lastnine. Po naredbi ministra trgovine in industrije z dne 23. decembra 1920 se nastavijo pri Upravi tolnači z nalogo, da prevajajo patentne spise iz tujih držav, ki se predložijo Upravi zaeno s prijavo inozemskih patentov. Ta posel bo obširen, radi česar se pozivljajo izobraženci, ki obvladajo tuje jezike, zlasti oni, ki poznajo tudi tehniško terminologijo, da se prijavijo Upravi za zaščito industrijske lastnine v Beogradu, Krunska ulica, broj 14, ki jim bo dala detajlna pojasnila. Začasnim članom so lahko imenovani tudi oni strokovnjaki, ki se ne nahajajo v Beogradu, in se bodo pozvali na delo samo v slučaju potrebe, za kar se jim povrnejo potni stroški. Za tolmače ni predpogoj, da stanujejo v Beogradu, ker se jim dostavljajo na stanovanje spisi, katere treba prevesti. Naredba o zaščiti industrijske svojine je v prevodu objavljena v Uradnem listu št. 1 z dne 5. januarja 1921.

Uprava trbovejskega premogovnika se še danes nahaja na Dunaju. Ministrstvo za promet bo poslalo v najkrajšem času na Dunaj delegata, ki bo zahteval, da se preseli uprava premogovnika takoj v Ljubljano.

Tovarna za aeroplane. V Belgradu se je konstituiralo društvo za izdelovanje aeroplanov in aeroplanskih delov.

Stavka v tekstilni industriji na Čehoslovskem. V podjetjih tekstilne industrije je izbruhnila stavka mojstrov in uradnikov. Vsled tega je 350 čehoslovških tovarn za predelavo bombaža, lana in jute brez posla. Skoda bo ogromna.

Denarstvo.

Izplačevanje začasnih priznanc. Minister za finance je odredil, da se čimprej prične izplačevanje začasnih priznanc izpod 1000 K, izdanih povodom odtegnitve 20 odstotkov avstro-ogrskih bankovcev pri žigosanju.

Podružnica Hrvatske štedionice in Jugoslovanske banke v Ljubljani. Zagrebška »Hrvatska štedionica« in Jugoslovanska banka otvorite v kratkem v Ljubljani svoje podružnice.

Trgovska in industrijska banka v Kočevju. Delniška družba z začetnim kapitalom 5 milijonov kron snuje v Kočevju trgovsko in industrijsko banko. Glavnica se bo zvišala pozneje na 20 milijonov kron. Delnice, ki se glase na prinositelja, imajo nominalno 400 kron.

Trboveljska premogokopna družba na Danaju bo izdala nove delnice. Trboveljska premogokopna družba je bila do sedaj v kritičnem položaju, ker je bilo mnogo njenih obveznic v inozemskem prometu ter jih je morala izplačati v zlatu. S pomočjo avstrijske »Länderbanke« in »Banque de Paris« bo družba uredila svoje finance in izdala nove delnice.

Promet naših novčanic je znašal soglasno izkazu Narodne banke kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev dne 8. januarja t. l. 3.370.587.145 din., torej se je povečal od 1. do 8. jan. t. l. za 26.459.435 dinarjev.

Kredit za nabavo semen. Ministrski svet je odobril kredit 6 milijonov za nabavo semen našim poljedelcem. Nabavo bo izvršila komisija ministrstva za poljedelstvo.

Podružnica zagrebške eskomptne banke na Sušaku. Zagrebška eskomptna banka bo otvorila podružnico na Sušaku v lastni hiši, katero je kupila v to svrhu.

Novi čehoslovški 10.000 kronski bankovci. Ker so dospeli novi, v Ameriki izdelani 10 kronski bankovci, je vlada potegnula stare iz prometa. Zamenjava bankovcev je pokazala, da je bilo v prometu veliko število dobro po- urejenih bankovcev.

Finančni položaj Čehoslovaške. Sicer je slaba tolažba, če primerjamo finančni položaj tujih držav z našim položajem ter najdemo, da druge države tudi niso bogate, vendar je dobro, da se nekoliko bližje seznanimo s finančnim položajem, ki vlada v čehoslovški republiki. Finančna situacija v Čehoslovaški je zelo napeta. Država dolguje pilzenski tovarni Skoda 6 milijonov K katerih ji ne more izplačati, vsled česar stoji tovarna pred alternativno: delati ali delo ustaviti. V podobni situaciji se nahajajo pa tudi druge tovarne vagonov. Govori se, da bo vlada s posebnimi finančnimi operacijami trgovskega značaja poskušala ukreniti potrebno, da ne bo treba tujih posojil, ker votiranje proračuna ne zadostuje v pokritje ogromnih izdatkov.

42.1 milijard deficita. Avstrijski minister za finance dr. Grim je predložil 10. t. m. na seji narodne skupščine naknadni proračun, ki izkazuje 42.1 milijard deficita. Glavni vzrok tako žalostnega finančnega položaja je kritičen tečaj avstrijske krone.

Banke in bankarstvo. Prejeli smo od tajnika »Saveza novčanih zavoda« g. dr. Stanka Deželića brošuro pod naslovom: Banka in bankarstvo (Delovanje, poslovanje in razvoj banaka), katero je sestavil imenovani g. tajnik. Tisk in zaloga St. Kugli, Zagreb. — Cena 38 K. Ker bo vsakdo v navedeni pregledno napisani brošuri našel mnogo zanimivega in koristnega, jo vsem najtopleje priporočamo.

Davki.

Dolžnost za vojne dajatve se neha. Dolžnost za vojne dajatve, določene v zakonu z dne 26. dec. 1912 drž. zak. str. 236, in dodatnih cesarskih naredbah neha v Sloveniji z dnem, ko se razglasi la-naredba (Ur. list št. 15 z dne 12. februarja. Zemljiški lastniki pa smejo zahtevati, naj se odpravijo barake, ki so bile zgrajene na njih zemljiščih na podstavi zakona o vojnih dajatvah, samo s pritrditvijo poverjeništa za socialno skrbstvo. Za ugotovitev priglasenih terjatev in odškodnin, ki izvirajo iz zakona o vojnih dajatvah, ostanejo veljavna določila, izdana z naredbno dežerne vlade z dne 25. novembra 1919, št. 744 Ur. list iz leta 1919. Rok, do katerega je pri političnih oblastvih prve stopnje prijaviti, doslej morda še nepriglašene terjatve in odškodnine iz vojnih dajatvev, se določa do konca meseca marca 1921.

Carina.

Nova uvozna carina. V našem ministrstvu za trgovino in industrijo je izdelana nova carinska tarifa, ki bo v kratkem zagledala svet. Kolikor nam je znano do sedaj, bode uvozna carina tako visoka, da bo v resnici zaslužila ime: »prohibitivna« carina. Če bo temu tako, ne bodo izostale težke posledice za našo uvozno in izvozno trgovino, ki že tako zadosti trpi.

Ukinjenje carine na časopisni rotacijski papir. Na predlog g. Eugena Demetrovića je sklenil odbor gospodarskega sveta, da se ukine carina na časopisni rotacijski papir, na tiskarske barve, maso za valjke in tisk. stroje.

Izvozna carina na les. V ministrstvu za šume in rude se pripravlja revizija izvozne carine, zlasti za les. Upajmo, da se bo carina znatno znižala, ker to zahteva položaj lesne trgovine.

Zaščitna carina v Švici. Zastopniki sindikalov, ki so se zbrali v Oltenu, so pretresali vprašanje zaščitne carine, katero namerava uvesti v Švici feder. vlada. Zastopniki so bili mnenja, da bo zaščitna carina povzročila še večjo dražnjo in onemogočila izvoz švicarskega blaga. Radi tega zahtevajo sindikati svoboden uvoz, vsaj življenjskih potrebščin.

Promet.

Vzpostavitev rednega prometa med Jesenicami in Podroščico. Pričenši z 21. t. m. se otvori med Jesenicami in Podroščico zopet celokupen tovorni in osebni promet. Dnevno bodeja vozila redno dva mešana vlaka s prihodom na Jesenice ob 14.02 min. in odhodom iz Jesenic ob 17.22 min. Oba vlaka imata zvezo s Celovcem in Beljakom. Vlak iz Podroščice ima zvezo na ljubljanski večerni vlak — prihod v Ljubljano ob 19.06 min. V nasprotni smeri ima zvezo vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.30 min.

Podaljšana prepoved. Prepoved sprejemanja blaga za Beograd je podaljšana do 17. t. m. Izvzeto je: kvarljivo blago, živina, premog, režijske in vojaške pošiljke, ki se bodo sprejemale in odpravljale brez omejitve.

Vagoni za našo državo. Reparacijska komisija na Dunaju je prisodila naši državi 15.000 vagonov, ki so bili konfiscirani še pred 15. novembrom t. 1918. To je približno ena tretjina našega, celega voznega parka.

Mednarodna železniška konferenca v Barceloni. V ministrstvu za promet zbirajo strokovnjaki podatke ter potreben material za našo delegacijo na mednarodni železniški konferenci, ki se bo vršila v teku prihodnjega meseca v Barceloni.

Automobilni promet Maribor—Radgona. Vlada je podelila neki družbi monopolno koncesijo za automobilni promet Maribor—Radgona. Na čelu te družbe je Jugoslovanska banka. Najpreje se bo otvoril promet med Mariborom in Gornjo Radgono ter v Prekmurje.

Prometne omejitve. Začasno veljajo sledeče prometne omejitve: I. Južna železnica v Jugoslaviji: Ves brzovozni in tovorni promet je prost. Izjeme: a) Za Maribor gl. kol. je ukinjeno sprejemanje tovornega blaga v vozovnih nakladah izvzemši živač, premog, režijske in vojaške pošiljke, dalje one za tvrdke (Gitz, Scherbaum, Balkan, Franz, Rosenberg. b) Tovorno blago v vozovnih nakladah za Zagreb južni kol. in Sisak, kamor naj se sprejema le režijsko, vojaško blago, premog, apno za v objavi 1 navedene dovlačilnice in tvrdko Aranjoš & Popović v Zagrebu ter tvornico tamina in delniško skladišče (Aktienlager) v Sisku namenjene pošiljke. Reekspedicijska pošiljka v Zaprješću, Zagrebu juž. kol., Veliki Gorici, Lekeniku in Sisku je le dovoljena, ako se izvrši v razkladalnem in nakladalnem roku; s pošiljkami, ki se v roku 24 ur po preteku ležarine oz. stojnine prostega časa ne raztovorijo oz. ne odpeljejo, se postopa po § 81 obratn. pravilnika, t. j. prodajo se na dražbi (razglas v Uradnem listu št. 6 od 20. jan. 1921). II. Državne železnice v Jugoslaviji: 1. Direkcija Zagreb: a) Ekspresna roba se prevzame k osebnim vlakom samo do 250 kilogramov teže; posamezni komadi ne smejo tehtati čez 75 kg. b) Brzovozni kosovni promet je prost. c) kakor brzovozno blago v vozovnih nakladah je dopuščeno samo meso, živač, ribe, mleko, sir, mast, kruh, testenine, zelenjava, jajca, sveže sadje, mrličji in led. d) Ukinjeno je prestavljanje tovara med Zagrebom d. k. in južni kol. loco. e) Sprejemanje tovara v vozovnih nakladah za Karlovac, Bakar in Plase je ustavljeno; izjeme: Živač, pokvarljiva roba, premog, režijske in vojaške pošiljke. f) Z Reko je preko Bakra ves promet ustavljen. g) Reekspedicijske so dovoljene le, ako se izvrše v razkladalnem in nakladalnem roku, sicer se pošiljke dražbenim potom prodajo. V Bos. Brodu pa so reekspedicijske sploh prepovedane. 2. Direkcija Sarajevo: Ves promet je prost. 3. Direkcija Beograd: Ukinjeno je sprejemanje vsakovrsne robe za progo Vinkovci—Beograd tranzit. Izjeme: Premog, pragi, režijske in vojaške pošiljke. Že sprejeto naj še odide. 4. Direkcija Subotica: Na progah Apatin—Sonta in Velika Kikinda—Nakovo je ustavljen ves promet. III. Italija: a) Blago nakazano carini v Milano Porta Garibaldi. b) Kosovno blago. c) Les, mobilije in prazni kotli za Trieste centrale punto franco in Trieste S. Andrea punto franco duca d' Aosta le, ako je tovorni list žigosan s strani magazini generali. Druga roba je prosta. IV. Avstrija: Začasno je prosto sprejemanje robe vsake vrste z direktnimi tovornimi listi tudi ako se blago oceanini v Mariboru. Promet do Radkersburga je prost, preko Radkersburga, Prevalj še ukinjen. V. Ogrska: Ves brzovozni in tovorni promet na Ogrsko preko Bruck Kiralyháda, Wr. Neustadt in Ebenfurt je ustavljen. Izjeme: Živač, živina, režijsko blago. VI. Čehoslovaška: Ves promet tja in nazaj prost. Izjema: Zaradi carinskih zaostankov v Mariboru in Zagrebu je ukinjeno sprejemanje tovornega blaga v voz. nakladah za Maribor in Zagreb juž. in drž. kol. VII. Poljska: Za vse pošiljke na Poljsko je potrebno prevozno dovoljenje direkcije

južne železnice na Dunaju kakor tudi direkcije Nordost-železnice. Brez teli se tovor ne sme sprejemati. VIII. Nemčija: Tovorni promet v Nemčijo preko Salzburga je ukinjen. Reekspedicijske so prepovedane. IX. Francoska preko Nemčije: Reekspedicijske lesa v Appenweiler, Offenber, Kehl, Breisach, Freiburg, Neuenburgen Mühlheim in Riegel so v splošnem prepovedane. Ta tovor naj se torej odposilja od avstrijske meje z direktnimi tovornimi listi. Zahteva se še: a) Vsi vozovi morajo biti tehtani. b) Vozovi za Elsass Lotringen naj ne presegajo profila I, za francosko profila (Lademass) II. c) Carinski papirji morajo biti v redu, faktura priložena, d) Za reekspedicijske čez Kehl je treba prevoznega dovoljenja s strani »Eisenbahn-Generaldirektion Karlsruhe«. V drugih postajah so reekspedicijske lesa sploh izključene. X. Iz inozemstva v Jugoslavijo: Ustavljen je začasno iz inozemstva dotok blaga za carinske postaje Maribor, Ljubljana, Zagreb južni, Zagreb drž., Sisak, Karlovac in progo Vinkovci—Beograd tranzit. Izjeme: Industrijski tir Počivalnik Maribor—Tezno; brzovozno blago, premog, za ministarstvo saobračaja in na železn. direkcije Zagreb, Sarajevo, Beograd, Subotica adresirane pošiljke, selitve, prazni vozovi in pošiljke za Siod (sklad. in otpremn. društvo) v Zagrebu drž. kol. XI. Tranzitni promet je prost.

Povišanje železniške tarife v Avstriji. Avstrijske državne železnice bodo s 15. t. m. povišale železn. tarife, da pokrijejo izdatke, katere je povzročilo povišanje železniških plač. Povišala se bo tarifa za blagovni promet in sicer za 50 odstotkov. Izvzeti so le: kruh, meso, žito, sladkor, premog, koks in gradbeni material.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Ponudbe cele tovarniške oprav. Generalni konzulat v Pragi naznanja našemu ministrstvu sledeče: firma Eisen, Metall- und Drahtwerke Aktiengesellschaft u Bratislavi ponuja nam v nakup po ugodnih cenah kompletno tovarniško opravo za kovanje kolov in pa kompletno tovarno za stroje. Po zahtevu te tvrdke bi se s temi tehničnimi opravami moglo vršiti delo za ladje, železniške vagoni, parne stroje, parne pluge in vlačilne ladje (šeperje). Dotičnim interesiranim družbam ali zasebnikom, ki bi na te predmete reflektirali, je omenjena tvrdka pripravljena dati strokovne inženirje in delavce na razpolago, da bi te predmete na licu mesta sestavili in postavili v obrat. Interesenti, ki se za to zanimajo naj se potom praškega konzulata obrnejo na gori navedeno tvrdko. (Stev. 1427).

Uvoz pšenice na Angleško. Naše ministrstvo je prejelo iz Londona službeno obvestilo, da je uvoz pšenice na Angleško prost vsake državne kontrole. (St. 1423.)

Trgovska agencija v Parizu. Ministrstvo trgovine in industrije je naznanilo tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da se je odzvalo g. Jovanu Petroviću, članu tvrdke Petrović Express Paris pravico vodstva trgovske agencije v Parizu.

Trgovske razmere v Mančestru. Zunanje ministrstvo naznanja o razmerah trgovine v Mančestru to-le: Mnogo tekstilnih delavnic je že ustavilo delo, drugo jim stede. Tovarne ki še delajo, imajo malo posla. Cene blaga niso ugodne. Cene, katere ponujajo kupci, so manjše kakor producijski stroški. Financijelna situacija je slaba, tej je mnogo krivo stanje evropskih financ. Edina rešitev bi bila, ako se pojavi večje poprašanje z boljimi cenami. Upati je, da se bo na ta način zboljšal trgovski položaj. Ni pa mogoče predvideti tendence cen. (Stev. 1424).

Razno.

Hladilnične celice. Vse stranke, ki reflektirajo na lastno celico v bodoči ljubljanski hladnici, naj to nemudoma javijo pisмено, s točnim naslovom mestnemu tržnemu nadzorstvu. V prijavi naj se pripomni, za katero blago bo služila shramba in v kakšni maksimalni množini se bo blago deponiralo v hladnici. Ako mesarji reflektirajo na prostore za seljeno meso in izdelo-

vanje klobas, naj tudi navedejo množino blaga, ki ga hočejo dnevno izdelati.

Sajenje tobaka. Uprava državnih monopolov je odobrila sajenje tobaka v Sloveniji in v Prekmurju, ker je bilo v to svrhu vloženo veliko število prosej. Istočasno je uprava najstrožje prepovedala gojenje tobaka za privatno potrebo.

Občina Jezersko se prideljuje Kranjskemu političnemu okraju. (Urad. list št. 15).

Agrarna reforma. Minister za agrarno reformo je izdal okrožnico, s katero urejuje plačevanje zakupnine veleposelstniških zemljišč, ki so oddana v začasni zakup po predpisih odredb agrarne reforme. Okrožnica določa sledečo višino letne zakupnine pri štiriletnem zakupu: za njivo osmerostroki čisti katastralni prihod, za pašnike in travnike desetostroki čisti katastralni prihod in sicer stari, čisti katastralni prihod, ne pa štirikrat povišan. To zakupnino pobirajo davčni uradi, ki morajo javno razglasiti, da morajo zakupniki v roku od mesec dni od dneva razglasa plačati predpisane iznose. Radi tega se opozarjajo vsi zakupniki, ki so dobili zemljišča v zakup po predpisih agrarne reforme za gospodarsko leto 1919-20, odnosno l. 1920 do 30. septembra l. 1924, da vplačajo pravočasno zakupnino, kakor ostale prinose pri davčnih uradih, da ne bodo trpeli pri izterjatvi večje škode.

Invalidske poštna znamke. Gospod minister za pošto in brzojav je določil z odlokom št. 4476 z dne 28. januarja 1921., da se na dan odlikovanja Beograda s francoskim redom častne legije, t. j. dne 30. januarja 1921., dajo v promet tri vrste posebnih, takozvanih »invalidskih poštnih znamk«, in sicer za 10, 15 in 25 par. Invalidska poštna znamka za 10 par, »Kosovska devojka«, je rdeče barve, znamka za 15 par, »Kroz Albaniju« (z naslikanim vojakom), temnorjave barve, znamka za 25 par pa je modre barve ter predstavlja ujedinenje našega naroda. Te invalidske poštna znamke imajo frankovno vrednost do dne 20. aprila 1921. ter se prodajajo za dvojni znesek nominalne vrednosti, t. j. znamka za 10 par se prodaja po 20 par, znamka za 15 par po 30 par in znamka za 25 par po 50 par. Pri taksiranju poštnih pošiljk prihaja v poštev samo nominalna vrednost znamk; prebitok, dosežen s prodajo za dvojno vrednost, pa je v zmislu odločbe ministrskega sveta z dne 26. avgusta 1920., št. 24.155, uporabiti v korist invalidskega fonda. To se daje interesentom na znanje. Ur. List št. 15.

Dražbeni oklic. Dne 2. marca t. l. ob devetih bo pri okrajnem sodišču, odedelek I v Ljubljani, v sobi št. 16 dražbena prodaja različnih srebrnih in zlatih ur, verižic, prstanov, nožev, vilic, žlic, čevljev, perila, slabega nepopolnega kinoaparata in drugih premičnin. Predmeti se lahko ogledajo pol ure pred dražbo na lieu mesta.

Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. aprila 1921. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 5. marca 1921 prošnjo ter ji priložiti: 1. Rojstni in krstni list. 2. Domovinski list. 3. Zadnje šolsko spričevalo. 4. Učno spričevalo. 5. Ubožni list. 6. Nравstveno spričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa. Drž. podkovska šola v Ljubljani, dne 10. februarja 1921.

Občni zbor delniške družbe pivovarne »Union«. Upravni svet vabi na XI. redni občni zbor, ki bo dne 25. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne v prostorih Jadranske banke v Ljubljani.

»Koje su granice stavljenе poljoprivrednoj proizvodnji u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.« Dr. Otto Franges: koje su granice stavljenе poljoprivrednoj proizvodnji u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca? Cena 8 K. Predavanje na kongresu »Glavnog zadružnog saveza u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca«, dne 12. junija 1920 v Zagrebu. Naročuje se pri Jugoslovanskem kompasu, Zagreb, Strossmayerjeva ulica 6-1.

Opozorjamo na oglas tvrdke Šibenik ter priporočamo gg. trgovcem nje-

gove izdelke: vanilin-sladkor in pecilni prašek, kateri so polnovredni, kakor tudi vsled ugodne nakupitve surovin 30 do 40 odstotkov cenejši od vsakih sličnih izdelkov. Izgovor, da je drugo bolje je že tako obrabljjen, da spada med staro šaro.

Pomagajmo domači industriji do razvitka.

Tržna poročila.

Zagreb: Pšenica fr. vagon 1040 K, oves 338 K, ječmen 560 K, kornuza 430 kron, rž 820 K, fižol 540 K, beli fižol 640 K, moka 0 vreča 1530 K, št. 2 1430 kron, št. 3 1330 K.

Osijek: dovoz slab. Pšenica 1010 do 1020 K, kornuza 400 do 410 K, oves 340 do 345 K. Pšenico kupujejo domači mlinci. Sajgonski riž prima po 51 K.

Sombor: Pšenica notira 980 do 990 kron, nova kornuza 370 do 380 K, oves 320 do 330 K. Dovoz je slab, povpraševanje po pridelkih srednje, promet slab, ker ni vagonov na razpolago. Poročajo, da bo izvozna carina za kornuza in fižol zmanjšana za 100 odstotkov, za moko pa za 50 odstotkov. Potem takem bodo naši pridelki cenejši od ameriškanskih.

Zemun: Pšenica 1000 do 1010 K, oves 330 do 335 K, kornuza 380 do 390 kron. Povpraševanje je precej živahno, ker se prodaja v inozemstvo. Zadnje dni je bila prodana večja količina v čehoslovaški republiki.

Šid. Dovoz neznaten, cene novopremenjene. Pšenica 1000 do 1010 K, kornuza 390 do 400 K, oves 330 do 340 kron. Promet slab, ker ni vagonov na razpolago.

Vukovar: Dovoz slab, tovorjenje nemogoče, ker ni praznih vagonov. Kornuza se prodaja v inozemstvo ter se plačuje po 380 do 390 K. Odvaja se vodnim potom. Pšenica notira 980 do 1000 kron, kupujejo jo domači mlinci. Oves 350 do 340 K.

Novi Sad. Pšenica 920 do 960 K, rž 780 K, oves 320 K, ječmen 520 do 540 K, kornuza 340 do 370 K.

Split: Bela moka 0 bito za ntto 1800 K, pšenica 1220 K, pšenična moka 1300 K, kornuza brez vreče netto 450 K, kornuzna moka brez vreč 530 K, letošnji fižol 800 K, sladkor mehke kocke 5900 kron, kava Santos superior bito za ntto 5800 K, Rio 5300 K, singapurski poper zrno 4400 K, cimet v komadih netto 6000 K, bela morska sol na vagonu 530 K, svinjska mast sod brezplačno tara originalna 5600 K, soljena slanina debela netto 5400 K, petrolej 2530 K, stearinske sveče Lanza in Amiene 5000 kron, kristalna soda bito za ntto 850 K, rumeno milo za pranje netto 2000 K.

Hamburg. Cene kavi: Java robusta 15 M, Santos superior 16 M, Bahia M 15.50, Guatemala 19 M po funtu.

Maribor odsek za določevanje cen v Mariboru je določil sledeče cene: za pol kilograma belega kruha iz moke št. 2 8 K, za 60 dkg črnega kruha 7 K, svinjsko meso kakor preje 32 K, po 1 kg, sveža slanina 7 cm debela 42 K, 7 do 10 cm debela 46 K, uad 10 cm debela 48 K.

Osijek: nove cene živežu: goveje meso prednji del 1 kg 24 K, telečje meso 28 K, svinjsko meso 28 K, mast 42 K, suha slanina 42 K, surova slanina 40 K, salo 40 K. Te cene veljajo od 9. t. m.

Maribor: 8. t. m. Manjši voli se plačujejo po 15 do 16 K, klavne krave po 13 do 15 K, breje in molzne krave po 13 do 14 K. Tendence v cenah je rastoča, kar je pred vsem posledica živahnega povpraševanja inozemstva po naši živini.

Varaždin: klavne krave 2500 do 4000 K, molzne krave 4000 do 8000 K, teleta 600 do 900 K, prešiči do 1 leta 600 do 1800 K.

Zalee: hmelj 2000 K po 50 kg. Trgovina slaba; v Nemčiji je cena hmelju 1100 do 1300 M po 50 kg.

Cene vinu v Evropi. V čehoslovaški republiki se plača za 1 hl vina 1000 do 1200 čl. kron, v Avstriji 6000 do 6500 avst. kron, na Ogrskem 2800 do 3000 ogrskih kron, v Italiji 230 do 350 lir, na Francoskem 60 do 90 frankov, v Španiji 38 do 40 pezeta, pri nas pa 350 do 500 dinarjev.

Cena italijanskemu premogu. Ravnateljstvo italijanskih državnih železnic je znižalo cene premogu, katerega daje privatni industriji. Veljal bo: industrijski in plinski premog iz Westfalske in

Slezije 380 lir po toni, iz Belgije 320 lir angleški antracit 550 lir, westfalski koks 520 lir, koks iz Slezije 520 lir po toni.

Cene anilin barvam v Avstriji: (avstr. krone) anilin barve povprečno 1500 K po 1 kg.

Znižanje cene cinkovi pločevini v Nemčiji. Cene cinkovi pločevini so se znižale od 900 na 800 M po 100 kg.

Avstrija cena zlata. Pred kratkim se je v Avstriji plačevalo za 1 kg zlata avstrijskih 420.000 K, sedaj pa se plačuje komaj 350.000 avstrijskih kron.

Povišanje cen za bakrene cevi in svinčene fabrikate v Nemčiji. V Kölnu so se povišale cene za bakrene cevi za 288 mark, ali na 2985 mark po 100 kg. Svinčeninim izdelkom so se cene povišale za 60 mark ali na 790 mark.

Borza.

	11./II.		12./II.		13./II.	
	od	do	od	do	od	do
Zagreb:						
Devize:						
Berlin	243.50	245.00			248.00	255.00
Milan	532.00	535.00			534.00	535.00
London	565.00	568.00			560.00	565.00
Newyork	145.00	145.50			144.00	145.00
Pariz	1040.00	1045.00			1050.00	—
Praga	188.00	190.00			189.00	190.00
Švica	2350.00	—			2325.00	2375.00
Dunaj	21.35	21.40			—	—
Zeneva	—	—			—	—
Bukarešt	—	—			198.00	—
Valute:						
dolar	144.50	145.00			142.00	142.75
avstr. krone	24.00	25.00			24.00	25.00
rublji	—	—			55.00	60.00
češke krone	178.00	182.00			180.00	183.00
franki	1020.00	—			—	—
napoleondori	473.00	476.00			468.00	472.00
marke	236.00	237.00			238.00	241.00
lire	517.00	520.00			518.00	520.00
švic. franki	—	—			—	—
leji	194.00	—			—	—
levi	160.00	—			160.00	—
funti	—	—			—	—
Beograd:						
Devize:						
London	—	—			—	—
Pariz	—	—			—	—
Milan	—	—			—	—
Berlin	—	—			—	—
Praga	—	—			—	—
Dunaj	—	—			—	—
Valute:						
dolar	—	—			—	—
franki	—	—			—	—
funti	—	—			—	—
lire	—	—			—	—
levi	—	—			—	—
leji	—	—			—	—
marke	—	—			—	—
avstr. krone	—	—			—	—
napoleondori	—	—			—	—
Dunaj:						
Devize:						
Beograd	—	—			1856.00	1870.00
Zagreb	465.25	469.25			462.00	466.00
Berlin	1162.00	1168.00			1070.50	1176.50
Budimpešta	127.00	129.00			127.50	129.50
Milan	—	—			2460.00	2480.00
Newyork	694.00	698.00			672.00	676.00
Pariz	5005.00	5045.00			4885.00	4925.00
Praga	877.00	883.00			878.90	889.90
Zürich	—	—			11.000.00	11.050.00
Bukarešt	—	—			—	—
London	2707.50	2727.50			—	—
Valute:						
dinarji	—	—			1850.00	1870.00
dolarji	692.00	696.00			669.50	673.50
francoski franki	4980.00	5020.00			—	—
švicarski franki	—	—			—	—
češke krone	876.00	882.00			878.25	889.25
ogrške krone	—	—			—	—
leji	—	—			—	—
levi	2515.00	2535.00			2460.00	2480.00
lire	1161.00	1167.00			—	—
marke	81.75	83.75			—	—
poljske marke	2700.00	2720.00			4860.00	4900.00
funti	—	—			—	—
rublji	—	—			—	—
Praga:						
Devize:						
Beograd	209.50	211.50	209.00	211.00	209.00	211.00
Berlin	—	—	130.25	131.75	130.75	133.25
Milan	283.50	285.50	278.00	280.00	278.00	280.00
Pariz	562.50	565.50	558.50	560.50	557.50	560.50
London	305.50	307.50	301.00	303.00	297.50	299.50
Newyork	77.87	78.87	76.12	77.12	75.50	76.50
Dunaj	10.80	11.80	10.95	11.95	10.85	11.85
Zagreb	52.12	53.12	52.75	53.75	52.50	53.50
Budimpešta	14.00	15.00	13.75	14.75	14.25	15.25
Valute:						
jugosl. note	129.25	131.75	130.25	131.75	—	—
marke	106.00	107.50	—	—	—	—
leji	91.00	92.00	90.75	91.75	—	—
levi	1273.50	1276.50	1248.50	1251.50	1248.50	1251.50
švic. franki	280.50	281.50	275.00	277.00	—	—
lire	560.00	563.00	555.50	558.50	554.50	557.50
francoski franki	303.50	305.50	299.00	301.00	295.50	297.50
funti	76.87	77.87	75.12	76.12	74.00	75.00
dolarji	—	—	—	—	—	—
Zürich:						
Devize:						
Pariz	—	—	44.50	—	44.50	—
London	—	—	23.87	—	23.87	—
Newyork	—	—	612.50	—	612.00	—
Berlin	10.30	—	10.50	—	10.50	—
Milan	22.55	—	22.50	—	22.40	—
Praga	9.70	—	8.00	—	7.90	—
Budimpešta	1.15	—	1.20	—	1.20	—
Zagreb	4.30	—	4.30	—	4.25	—
Dunaj	1.50	—	1.50	—	1.50	—
Bukarešt	8.40	—	8.50	—	8.50	—
denar blago denar blago						
Jadranska banka	1725.00	1800.00	—	—	1760.00	1800.00
Jugoslaven	535.00	540.00	—	—	558.00	561.00
Ljublj. kred.	905.00	—	—			

MALI OGLASI

Med na prodaj, večjo množino, ima V. BRATINA, čebelar, Križovci.

Brinje, laško, prvovrstno, ima v zalogi tvrdka Kmet & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. Zahtevajte ponudbe.

Gonilni Jermeni, 30--200 mm širine, v zalogi pri IVAN KRAVOS, sedlar, MARIBOR.

Ker nudi naš tist najnižje cene ne zamudite prilike in oglašajte v našem listu!
Velika razširjenost lista v naši državi in preko naših mej jamči za največji uspeh.

J. KOPAČ, svečarna
Ljubljana, Celovška cesta 90.
Priporoča voščene sveče, zvitke, sveče za liščno rabo in kadilo.
Kupuje 60, 20--20
čebelni vosek, suhe satine, kapljine po najvišji dnevni ceni.

Ivan Jelačin
Ljubljana.
Veletgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom.
Točna in solidna postrežba.

Moško in žensko perilo, predpasnike in delavske hlače izdeluje in razpošilja najceneje izdelovalnica perila
R. Stermecki,
Celje.
Naročite vzorčni zavoj 12 komadov. Izdelava zelo natančna! Cene posebno nizke!

SVOJI K SVOJIMI
Trgovci!
naročajte edino le **ADRIA** pecilni prašek in vanilin-sladkor
ker je najbolji in edino pravi domači izdelek
F. ŠIBENIK
„ADRIA“ IZDELKI
Ljubljana.
SVOJI K SVOJIMI

Na debelo.
Fr. Zebal
Rudnik—Ljubljana
Dolenjska cesta.
Telefon interurban št. 430.
Priporočam po najnižjih cenah:
SLADKOR v kockah in kristal.
RIŽ, MILO, SVEČE,
PETROLEJ beli, VŽIGALICE
itd. itd. 82, 15—15
Zahtevajte ponudbe!

„PETOVIA“
USNJARSKA INDUSTRIJA, D. D.
NA BREGU PRI PTUJU (SLOV.)

Je pričela z obratom tovarne za čevlje.

Izdeluje vsakovrstne Goodyear in mae-kay čevlje za gospode in dame, nav. delavske, kakor tudi najfinejše luksuzne čevlje.

Specerijska in delicatesna trgovina na debelo
T. Mencinger
Ljubljana
Resljeva cesta št. 3. — Sv. Petra cesta št. 35.
Zaloga: vin, salam, likerjev, mineralnih vod.
13, 20—20

Industrija gredesh ali krtač
Josip Ambrožič
Ljubno - Podnart -- Slovenija.
Izdeluje vsakovrstne krtače za ovčjo volno in žimo različnih velikosti, fino in močno izdelane.
Vse v pristnem usnju.
Predilnicam in tovarnam sukna se priporočam za dobavo **finih krtač** (Kratzen), ker imam zvezo s prvovrstno inozemsko tovarno te stroke.

Zveza slovenskih trgovcev v Celju
nudi po skrajno nizkih dnevnih cenah in sicer: sladkor, sol, petrolej, vžigalice navadne in Ciril Metodove. Naročila naj se naslovijo direkto na »Zvezo«.
Telefon št. 135. Brzjavni: Kreditno blago.
5 b), 25—14

Lesene žeblice za čevlje
izdeluje 140, 48—4
Tovarna lesenih žeblic
Ivan Seunig ml.
Tacev pod Šmarno goro pri Ljubljani.
Večja množina paralelno rezanega

Zavod za tehnične in elektro-tehnične naprave
Vejinović & Cie.
Ljubljana, Wilsonova cesta 22.
Trgovina: telefon 466.
Tovarna Glinca št. 6.

TONE MALGAJ
stavbeni, pohištveni pleskar in ličar 16, 52—8
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.
Zajamčeno predvojno blago za portale in prodajalne.

Najzanesljivejše
deteljno seme
črna detelja, gorske provenijence, v vsaki množini, razpošilja tvrdka
Ant. Stergar, Kamnik.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA LJUBLJANA
Šelenburgova ul. 1

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.
Kapital 20,000.000 K. - Rezerve okrog 6,000.000 K.
Brzjavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon interurb. št. 146.

Iz ršuje vse bančne transakcije najkulan neje.
Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi.
Borza.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: Spedbatkan.

6, 52-31

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. poštvenimi vozovi na vse strani. Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s tirov južne železnice. - - Carinska agentura javnih skladišč.

Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji.

Na debelo!

Na drobno!

Veletrgovina z železnino

Breznik & Fritsch

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1

priporoča svojo izredno bogato zalogo različnega železnega blaga po nizkih cenah!

Točna in solidna postrežba!

Na debelo! 89, 20-13 Na drobno!

67, 50-31

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA, MESTNI TRG ST. 10.

Uvoz in prodaja vsakovrstnega inozemskega manufakturnega blaga in pletenin.

Na debelo in drobno.

Ant. KrisperColoniale
Ljubljana.

55, 52-31

Jadranska montanska družba, d. z. o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavni „Montana“

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. 65, 26-30

Modna in sportna trgovina za dame in gospode

P. Magdič

Ljubljana

nasproti glavne pošte

10-2

Na debelo.

Na drobno.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Solske potrebščine. - Razglednice.

106, 52-18

Na debelo.

Na drobno.

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. nadstr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52-16

Društvo lesnih trgovcev
dravske doline

v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 45

kupi in prodaja

rezani in tesani les

v vsaki množini po dnevnih cenah. 23, 52-30

Kartonažna tovarna
in papirna industrija**I. Bonač sin, Ljubljana**

izdeluje in oferira: 112

Embalaže za čaj.

Impregnirane doze za oljnate barve od 1/8-1 1/2 kg.

Lekarniške kapselne za praške. - Vrečice za iekarne, kavo, specialitete.

Krožnike iz lepenke za slaščičarje in delikatese.

Kartonaže vsake vrste.

la. rujava lepenko (Lederdeckel), v vseh debelostih in vsaki množini.

Vzorci in oferti na raz. olago

Anton Tonejc in drug

Maribor, Jugoslavija

trgovina s kolonijalnim, špecerijskim blagom in deželnimi pridelki.

Stalna zaloga jedilne, živinske in industrijske soli na debelo.

UVOZ. Brzjavni: TONEJC, MARIBOR. IZVOZ.

24, 52-30

Zahtevajte povsod

ILIRIJA

kremo za čevlje

dalje ilirija čistilo in čistilni prašek za kovine, parketno voščilo, lak za usnje, vasilin in kolomaz

iz domače tovarne kemičnih izdelkov

Golob & Ko.

Ljubljana - Vič.

Cena in kvaliteta povsem konkurenčna.

102, 20-11

Veletrgovina manufakturnega blaga

Hedžet & Koritnik

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon interurban št. 75.

11, 50-30

Dobiva ponajveč iz Anglije v velikih množinah raznovrstno volneno, modno in perline blago.